

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

გაფრინდაშვილი გივი მიხეილის ძე

გაფრინდაშვილი გივი მიხეილის ძე (10. III. 1926, ქ. ზესტაფონი, – 16. X. 2011, თბილისი), არქიტექტორი, არქიტექტურისა და სახვ. ხელოვნ. ისტორიკოსი. არქიტექტურის კანდიდატი (1964). დაამთავრა საქართველო პოლიტექ. ინ-ტი (1948). შემდეგ მუშაობდა საქართველო მეცნიერ. აკად. დაწესებულებებში – ვარძიის მუზეუმ-ნაკრძალში (1949–56), ი. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის, არქეოლ. და ეთნოგრ. ინ-ტში (1956–66), ს. ჯანაშიას სახ. საქართველო სახელმწ. მუზეუმის სპელეისტიკა|სპელეისტიკის ლაბორატორიაში (გამგე, 1966-იდან). გ-მა საქართველოში შექმნა ახალი დარგი – სპელეისტიკა (გამოქვაბულთმცოდნეობა); მისი მეცნიერ. კვლევის ძირითადი სფეროა კლდეში ნაკვეთი კომპლექსების არქეოლოგია და არქიტექტურა. გ-ის ხელმძღვანელობით მიმდინარეობდა სტაციონარული გათხრები ვანის ქვაბში (1964-იდან) და დავითგარეჯაში (1969-იდან). საქართველოში „უდაბნოს“ ტიპის კლდის ძეგლების აღმოჩენით გ-მა დაადგინა სამონაზვნო ცხოვრების უძველესი საფეხური – მეუდაბნოეობა (V–VIII სს.) როგორც ზოგად ქრისტ. მოვლენა. მან მიაკვლია და გააანალიზა გვირგვინულ-გუმბათოვანი კლდის ეკლესიები, რითაც დაადასტურა ქართ. გუმბათოვანი ეკლესიის ადგილობრივ ნიადაგზე წარმოშობის გ. ჩუბინაშვილისეული თეორია. მან გამოავლინა და პალეოგრაფიულად შეისწავლა ეპიგრაფიკული ძეგლები, მ. შ. თრეხვისა და ვანის ქვაბებში, დაათარიღა ფრესკები (დავითგარეჯა, ვარძია). აღსანიშნავია ვარძიაში კლდეში გამოკვეთილ მონასტერზე ჩატარებული გამოკვლევები. მონაწილეა ქართ. ხელოვნებისა და მიწისქვეშა ნაგებობის შესწავლისადმი მიძღვნილი რამდენიმე საერთაშ. სამეცნიერ. სიმპოზიუმისა და კონგრესისა.

თბზ.: ვარძიისა და მისი მიდამოების ქვაბები, თბ., 1957; კლდის სახლები ნასოფლარ ფიაში, თბ., 1959; გარეჯი, თბ., 1987; Пещерный ансамбль Вардзиа (1156–1213 гг.), Тб., 1960; იგივე, ინგლ., რუს., ქართ. ენებზე, ლ., 1975; Скальные купольные храмы и их значение в развитии монументальной архитектуры Грузии; Пустынь, как

монастырский ансамбль, «საქართველოს ძეგლები და გამოქვაბულები», 1988, №12.

ლიტ.: Ч у б и н а ш в и л и Н. Г., Спелеистические разыскания в Грузии в 1966 - 1986, «საქართველოს ძეგლები და გამოქვაბულები», 1988, № 12; მ ი ს ი ვ ე , [რეც.]: Г. М. Гаприндашвили. Гареджи, Тб., 1987. «მაცნე», 1988, №3.

ს. კინურაშვილი
